2025/1904

19.9.2025

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2025/1904 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Σεπτεμβρίου 2025

σχετικά με την έγκριση από την Ένωση της συμφωνίας για την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 194,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ([1]),

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ([2]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στην απόφασή του της 2ας Σεπτεμβρίου 2021 στην υπόθεση C-741/19 ([3]), Δημοκρατία της Μολδαβίας κατά Komstroy («απόφαση Komstroy»), το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) έκρινε ότι το άρθρο 26 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, που εγκρίθηκε εξ ονόματος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με την απόφαση 98/181/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και της Επιτροπής ([4]), έχει την έννοια ότι δεν έχει εφαρμογή σε διαφορές μεταξύ κράτους μέλους και επενδυτή άλλου κράτους μέλους σχετικά με επένδυση του εν λόγω επενδυτή στο πρώτο κράτος μέλος, ήτοι σε ενδοενωσιακές διαφορές.

(2) Παρά την απόφαση Komstroy, τα διαιτητικά δικαστήρια εξακολουθούν να αποδέχονται τη δικαιοδοσία και να εκδίδουν αποφάσεις σε ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες βάσει του άρθρου 26 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας. Σύμφωνα με το ΔΕΕ, κάθε τέτοια απόφαση είναι ασυμβίβαστη με το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως με τα άρθρα 267 και 344 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, τέτοιες αποφάσεις δεν μπορούν να παραγάγουν έννομα αποτελέσματα και η καταβολή της αποζημίωσης που επιδικάζουν δεν μπορεί να εκτελεστεί.

(3) Η αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης υπονομεύεται από την έκδοση αποφάσεων που παραβιάζουν το δίκαιο της Ένωσης σε ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες. Υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης μεταξύ των Συνθηκών, αφενός, και της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας όπως ερμηνεύεται από ορισμένα διαιτητικά δικαστήρια, αφετέρου, που αν επιβεβαιωνόταν από τα δικαστήρια τρίτης χώρας, θα μετατρεπόταν σε εκ των πραγμάτων νομική σύγκρουση, όταν οι εν λόγω αποφάσεις θα κυκλοφορούσαν στις έννομες τάξεις τρίτων χωρών.

(4) Κατά τη νομολογία του ΔΕΕ, ο κίνδυνος νομικής σύγκρουσης επαρκεί για να καταστήσει μια διεθνή συμφωνία ασύμβατη με το δίκαιο της Ένωσης. Θα πρέπει να εξαλειφθεί ο κίνδυνος της εν λόγω σύγκρουσης μεταξύ των Συνθηκών και της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας. Η έκδοση πράξης διεθνούς δικαίου με τη μορφή συμφωνίας που καθορίζει την κοινή αντίληψη των μερών της συμφωνίας σχετικά με τη μη εφαρμογή του άρθρου 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας ως βάση για τις ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη της εξάλειψης του εν λόγω κινδύνου.

([1]) Γνώμη της 4ης Δεκεμβρίου 2024 (ΕΕ C, C/2025/776, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/776/oj).

([2]) Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Ιουνίου 2025(δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Ιουλίου 2025.

([3]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, Δημοκρατία της Μολδαβίας κατά Komstroy LLC, C-741/19, ECLI:EU:C:2021:655, σκέψη 66.

([4]) Απόφαση 98/181/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 23ης Σεπτεμβρίου 1997, σχετικά με τη σύναψη, από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας και του πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα (ΕΕ L 69 της 9.3.1998, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1998/181/oj).

(5) Η Επιτροπή, εξ ονόματος της Ένωσης, και τα κράτη μέλη ολοκλήρωσαν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τους όρους μιας συμφωνίας για την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας. Η κοινή αντίληψη που περιλαμβάνεται στην εν λόγω συμφωνία επαναλήφθηκε στη «Δήλωση σχετικά με τις έννομες συνέπειες της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση Komstroy και κοινή αντίληψη για τη μη εφαρμογή του άρθρου 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας ως βάση για τις ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες», της 26ης Ιουνίου 2024 ([5]).

(6) Η συμφωνία για την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας θα πρέπει, επομένως, να εγκριθεί ώστε να καταστεί δυνατή η υπογραφή της από την Ένωση και να εκφραστεί η συναίνεση της Ένωσης να δεσμευτεί από αυτή,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται η συμφωνία για την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας που συνοδεύει την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Στρασβούργο, 10 Σεπτεμβρίου 2025.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Η Πρόεδρος	*Η Πρόεδρος*
R. METSOLA	M. BJERRE

([5]) ΕΕ L, 2024/2121, 6.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/declar/2024/2121/oj.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ,

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ,

εφεξής από κοινού καλούμενα τα «μέρη»,

ΕΧΟΝΤΑΣ υπόψη τη Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας που υπογράφηκε στη Λισαβόνα στις 17 Δεκεμβρίου 1994 ([1]) και εγκρίθηκε εξ ονόματος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με την απόφαση 98/181/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, στις 23 Σεπτεμβρίου 1997 ([2]), όπως τροποποιήθηκε τελευταία,

([1]) Τελική πράξη της διάσκεψης του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας (ΕΕ L 380 της 31.12.1994, σ. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/998/oj).

([2]) Απόφαση 98/181/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 23ης Σεπτεμβρίου 1997, σχετικά με τη σύναψη, από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, της συνθήκης για το Χάρτη Ενέργειας και του πρωτοκόλλου του Χάρτη Ενέργειας για την ενεργειακή απόδοση και τα σχετικά περιβαλλοντικά ζητήματα (ΕΕ L 69 της 9.3.1998, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1998/181/oj).

ΕΧΟΝΤΑΣ υπόψη τους κανόνες του εθιμικού διεθνούς δικαίου, όπως κωδικοποιήθηκαν με τη σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, που συνήφθη στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι τα μέλη περιφερειακού οργανισμού οικονομικής ολοκλήρωσης κατά την έννοια του άρθρου 1 σημείο 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας διατυπώνουν κοινή αντίληψη για την ερμηνεία και την εφαρμογή συνθήκης στις μεταξύ τους σχέσεις,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι η αποχώρηση από τη Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας δεν θίγει τη σύνθεση του περιφερειακού οργανισμού οικονομικής ολοκλήρωσης που αναφέρεται στην εν λόγω συνθήκη, ούτε αποκλείει το ενδιαφέρον για τη διατύπωση κοινής αντίληψης σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή της εν λόγω συνθήκης για όσο διάστημα μπορεί να θεωρηθεί ότι παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι μέρους που αποχώρησε και ιδίως όσον αφορά το άρθρο 47 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας,

ΕΧΟΝΤΑΣ υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και τις γενικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ υπόψη ότι οι αναφορές στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην παρούσα συμφωνία νοούνται επίσης ως αναφορές στην προκάτοχό της, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, και στη συνέχεια, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μέχρι την αντικατάστασή της από την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Διαρκούς Δικαστηρίου Διεθνούς Δικαιοσύνης ([3]) και του Διεθνούς Δικαστηρίου ([4]), το δικαίωμα παροχής αυθεντικής ερμηνείας ενός κανόνα δικαίου ανήκει στα μέρη διεθνούς συμφωνίας σε σχέση με την εν λόγω συμφωνία,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης («κράτη μέλη») έχουν αναθέσει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) το δικαίωμα παροχής αυθεντικής ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης, όπως διευκρινίστηκε από το ΔΕΕ στην απόφασή του της 30ής Μαΐου 2006, στην υπόθεση C-459/03, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Mox Plant) ([5]), όπου έκρινε ότι η αποκλειστική αρμοδιότητα για την ερμηνεία και την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης επεκτείνεται στην ερμηνεία και την εφαρμογή διεθνών συμφωνιών στις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη, σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ δύο κρατών μελών ή μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενός κράτους μέλους,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι, σύμφωνα με το άρθρο 344 ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μη ρυθμίζουν διαφορές σχετικές με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των Συνθηκών κατά τρόπο διάφορο από εκείνον που προβλέπουν οι Συνθήκες,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι, στην απόφαση της 6ης Μαρτίου 2018, στην υπόθεση C-284/16, Achmea ([6]), το ΔΕΕ έκρινε ότι τα άρθρα 267 και 344 ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνευτούν υπό την έννοια ότι αποκλείουν διάταξη διεθνούς συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ των κρατών μελών, δυνάμει της οποίας επενδυτής ενός από αυτά τα κράτη μέλη μπορεί, σε περίπτωση διαφοράς που αφορά επενδύσεις στο άλλο κράτος μέλος, να κινήσει διαδικασία κατά του κράτους μέλους αυτού ενώπιον διαιτητικού δικαστηρίου του οποίου τη δικαιοδοσία έχει αναλάβει την υποχρέωση να αποδεχθεί αυτό το κράτος μέλος,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ την κατ' επανάληψη διατυπωθείσα θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι η Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας δεν αποσκοπούσε να εφαρμοστεί στις ενδοενωσιακές σχέσεις και ότι δεν ήταν ούτε θα μπορούσε να είναι πρόθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, η δημιουργία από τη Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας υποχρεώσεων μεταξύ τους, δεδομένου ότι αυτή αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης ως μέσο της εξωτερικής ενεργειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό τη θέσπιση πλαισίου για την ενεργειακή συνεργασία με τρίτες χώρες, ενώ, αντιθέτως, η εσωτερική ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνίσταται από ένα λεπτομερές σύστημα κανόνων που έχει σχεδιασθεί για τη δημιουργία εσωτερικής αγοράς στον τομέα της ενέργειας, το οποίο ρυθμίζει αποκλειστικά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών στον εν λόγω τομέα,

([3]) Διαρκές Δικαστήριο Διεθνούς Δικαιοσύνης, Ζήτημα της Jaworzina (Σύνορα Πολωνίας-Τσεχοσλοβακίας), Γνωμοδότηση [1923] Συλλογή Διαρκούς Δικαστηρίου Διεθνούς Δικαιοσύνης, σειρά Β, αριθ. 8, σ. 37.

([4]) Διεθνές Δικαστήριο, Επιφυλάξεις σχετικά με τη σύμβαση για την πρόληψη και την καταστολή του εγκλήματος της γενοκτονίας, Γνωμοδότηση [1951] Συλλογή νομολογίας Διεθνούς Δικαστηρίου, 15, σ. 20.

([5]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Μαΐου 2006, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-459/03, ECLI:EU:C:2006:345, σκέψεις 129 έως 137.

([6]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Μαρτίου 2018, Achmea, C-284/16, ECLI:EU:C:2018:158.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι, με την απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, στην υπόθεση C-741/19, Δημοκρατία της Μολδαβίας κατά Komstroy LLC, (η «απόφαση Komstroy») ([7]), όπως επιβεβαιώθηκε με την υπ' αριθ. 1/20 γνωμοδότησή του της 16ης Ιουνίου 2022 ([8]), το ΔΕΕ έκρινε ότι το άρθρο 26 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας έχει την έννοια ότι δεν έχει εφαρμογή σε διαφορές μεταξύ κράτους μέλους και επενδυτή άλλου κράτους μέλους σχετικά με επένδυση του εν λόγω επενδυτή στο πρώτο κράτος μέλος,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι, ως ερμηνεία από το αρμόδιο δικαστήριο και αντικατοπτρίζοντας γενική αρχή του δημόσιου διεθνούς δικαίου, η ερμηνεία της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας που δόθηκε στην απόφαση Komstroy εφαρμόζεται από την έγκριση της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη τους,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι τα άρθρα 267 και 344 ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι αντιτίθενται σε ερμηνεία του άρθρου 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας που θα επέτρεπε την επίλυση διαφορών μεταξύ, αφενός, επενδυτή ενός κράτους μέλους και, αφετέρου, άλλου κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώπιον διαιτητικού δικαστηρίου («ενδοενωσιακή διαιτητική διαδικασία»),

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ, σε κάθε περίπτωση, ότι, όταν μια διαφορά μεταξύ, αφενός, ενός επενδυτή ενός κράτους μέλους και, αφετέρου, άλλου κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορεί να επιλυθεί με φιλικό διακανονισμό, ένα μέρος της εν λόγω διαφοράς μπορεί, όπως πάντα, να επιλέξει να την υποβάλει προς επίλυση στα αρμόδια δικαστήρια ή διοικητικά δικαστήρια σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, όπως εγγυώνται οι γενικές αρχές του δικαίου και ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων, που κατοχυρώνονται, μεταξύ άλλων, στον Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΣΥΜΜΕΡΙΖΟΜΕΝΟΙ την κοινή αντίληψη που διατυπώνεται στην παρούσα συμφωνία ότι, ως εκ τούτου, μια ρήτρα όπως το άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας δεν θα μπορούσε στο παρελθόν, και δεν μπορεί τώρα ούτε στο μέλλον να χρησιμεύσει ως νομική βάση για διαιτητικές διαδικασίες που κινούνται από επενδυτή ενός κράτους μέλους σχετικά με επενδύσεις σε άλλο κράτος μέλος,

ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ τη δήλωση αριθ. 17 σχετικά με την υπεροχή, που προσαρτάται στην τελική πράξη της διακυβερνητικής διάσκεψης που υιοθέτησε τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία υπενθυμίζει ότι οι Συνθήκες και το δίκαιο που θεσπίζει η Ένωση βάσει των Συνθηκών υπερισχύουν του δικαίου των κρατών μελών και ότι η αρχή της υπεροχής συνιστά κανόνα σύγκρουσης στις αμοιβαίες σχέσεις τους,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ, κατά συνέπεια, ότι, προκειμένου να επιλυθεί οποιαδήποτε σύγκρουση κανόνων, διεθνής συμφωνία συναφθείσα από τα κράτη μέλη δυνάμει του διεθνούς δικαίου μπορεί να εφαρμόζεται στις ενδοενωσιακές σχέσεις μόνον εφόσον οι διατάξεις της είναι συμβατές με τις Συνθήκες της ΕΕ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι δεδομένου πως το άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας δεν μπορεί να εφαρμοστεί ως νομική βάση για ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες, το άρθρο 47 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας δεν μπορεί να επεκταθεί, ούτε αποσκοπούσε να επεκταθεί, στις εν λόγω διαδικασίες,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ πως δεδομένου ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας ως νομική βάση για ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες, τα μέρη τα οποία αφορά ενδοενωσιακή διαιτητική διαδικασία που εκκρεμεί, είτε με την ιδιότητα του εναγόμενου μέρους είτε με την ιδιότητα του κράτους μέλους ενός επενδυτή, θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η ύπαρξη της παρούσας συμφωνίας τίθεται υπόψη του εν λόγω διαιτητικού δικαστηρίου ώστε να εξαχθεί το κατάλληλο συμπέρασμα σχετικά με την έλλειψη δικαιοδοσίας του εν λόγω δικαστηρίου,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ, επιπλέον, ότι δεν θα πρέπει να καταχωριστούν νέες ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες, και ΣΥΜΦΩΝΩΝΤΑΣ ότι, σε περίπτωση που παρ' όλα αυτά κοινοποιείται προσφυγή σε διαιτησία, τα μέρη τα οποία αφορά η εν λόγω διαδικασία, είτε με την ιδιότητα του εναγόμενου μέρους είτε με την ιδιότητα του κράτους μέλους ενός επενδυτή, θα πρέπει να συνεργάζονται προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η ύπαρξη της παρούσας συμφωνίας θα τεθεί υπόψη του εν λόγω διαιτητικού δικαστηρίου, ώστε να εξαχθεί το κατάλληλο συμπέρασμα σύμφωνα με το οποίο το άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως νομική βάση για τις εν λόγω διαδικασίες,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ, ωστόσο, ότι οι διακανονισμοί και οι αποφάσεις σε διαιτητικές υποθέσεις στον τομέα των ενδοενωσιακών επενδύσεων που δεν μπορούν πλέον να ακυρωθούν ούτε να κηρυχθούν ανίσχυρες και με τις οποίες υπήρξε οικειοθελής συμμόρφωση ή οι οποίες εκτελέστηκαν οριστικά δεν θα πρέπει να αμφισβητηθούν,

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΛΥΠΗ ΤΟΥΣ για το γεγονός ότι διαιτητικές αποφάσεις έχουν ήδη εκδοθεί, εξακολουθούν να εκδίδονται και θα μπορούσαν να εκδοθούν από διαιτητικά δικαστήρια, σε ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες που κινήθηκαν βάσει του άρθρου 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, κατά τρόπο αντίθετο προς το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ άλλων όπως διατυπώνονται στις ερμηνείες του ΔΕΕ,

([7]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, Δημοκρατία της Μολδαβίας κατά Komstroy LLC, C-741/19, ECLI:EU:C:2021:655, σκέψη 66.

([8]) Γνωμοδότηση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 2022, 1/20, ECLI:EU:C:2022:485, σκέψη 47.

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΛΥΠΗ ΤΟΥΣ επίσης για το γεγονός ότι οι εν λόγω διαιτητικές αποφάσεις αποτελούν αντικείμενο διαδικασίας εκτέλεσης, μεταξύ άλλων και σε τρίτες χώρες, ότι σε εκκρεμείς ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες που υποτίθεται ότι βασίζονται στο άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, τα διαιτητικά δικαστήρια δεν κρίνουν ότι στερούνται αρμοδιότητας και δικαιοδοσίας, και ότι τα διαιτητικά όργανα διαιτησίας εξακολουθούν να καταχωρίζουν νέες διαιτητικές διαδικασίες και δεν τις απορρίπτουν ως προδήλως απαράδεκτες λόγω έλλειψης συναίνεσης για την υποβολή σε διαιτησία,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ, ως εκ τούτου, ότι είναι αναγκαίο να επαναληφθεί, ρητά και χωρίς αμφισημία, η πάγια θέση των μερών μέσω συμφωνίας που επιβεβαιώνει εκ νέου την κοινή τους αντίληψη σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, όπως ερμηνεύεται από το ΔΕΕ, στον βαθμό που αφορά ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου της 5ης Φεβρουαρίου 1970, στην υπόθεση Barcelona Traction, Light and Power Company Limited ([9]) και όπως εξηγείται από το ΔΕΕ στην απόφαση Komstroy, ορισμένες διατάξεις της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας προορίζονται να διέπουν τις διμερείς σχέσεις,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ, ως εκ τούτου, ότι η παρούσα συμφωνία αφορά μόνο τις διμερείς σχέσεις μεταξύ των μερών και, κατ' επέκταση, των επενδυτών από τα εν λόγω κράτη μέλη ως συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας και ότι, ως εκ τούτου, η παρούσα συμφωνία αφορά μόνο τα συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας που διέπονται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως περιφερειακού οργανισμού οικονομικής ολοκλήρωσης κατά την έννοια του άρθρου 1 σημείο 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας και δεν θίγει την άσκηση από τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας των δικαιωμάτων τους που απορρέουν απο την εν λόγω συνθήκη ή την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι τα μέρη ενημέρωσαν τα συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας σχετικά με την πρόθεσή τους να συνάψουν την παρούσα συμφωνία,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι με τη σύναψη της παρούσας συμφωνίας και σύμφωνα με τις νομικές υποχρεώσεις τους βάσει του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά με την επιφύλαξη του δικαιώματός τους να εγείρουν αξιώσεις τις οποίες θεωρούν κατάλληλες σε σχέση με τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται με την ιδιότητά τους ως εναγόμενα μέρη σε σχέση με ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες, τα μέρη διασφαλίζουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμόρφωση με την απόφαση Komstroy, και υπογραμμίζουν τη μη εκτελεστότητα των υφιστάμενων διαιτητικών αποφάσεων, την υποχρέωση των διαιτητικών δικαστηρίων να καταργούν αμέσως κάθε εκκρεμή ενδοενωσιακή διαιτητική διαδικασία, και την υποχρέωση των διαιτητικών οργάνων να μην καταχωρίζουν καμία μελλοντική ενδοενωσιακή διαιτητική διαδικασία, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εξουσίες τους δυνάμει του άρθρου 36 παράγραφος 3 της σύμβασης περί διακανονισμού διαφορών εξ επενδύσεων μεταξύ κρατών και υπηκόων ετέρων κρατών (η «σύμβαση ICSID»), η οποία συνήφθη στην Ουάσιγκτον στις 18 Μαρτίου 1965, και του άρθρου 12 των κανόνων διαιτησίας του Εμπορικού Επιμελητηρίου Στοκχόλμης (SCC), και με την υποχρέωση των διαιτητικών δικαστηρίων να δηλώνουν ότι οποιαδήποτε ενδοενωσιακή διαιτητική διαδικασία που επιδιώκεται να καταχωριστεί ενώπιόν τους στερείται νομικής βάσης,

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ότι η παρούσα συμφωνία καλύπτει διαιτητικές διαδικασίες μεταξύ επενδυτών και κρατών στις οποίες συμμετέχουν τα μέρη σε ενδοενωσιακές διαφορές βάσει του άρθρου 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, δυνάμει οποιασδήποτε σύμβασης διαιτησίας ή δέσμης κανόνων, συμπεριλαμβανομένης της σύμβασης ICSID και των κανόνων διαιτησίας ICSID, των κανόνων διαιτησίας του Ινστιτούτου Διαιτησίας του SCC, των κανόνων διαιτησίας της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο και της επί τούτω διαιτησίας, και

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ υπόψη ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν θίγουν το δικαίωμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή οποιουδήποτε κράτους μέλους να προσφύγει στο ΔΕΕ βάσει των άρθρων 258, 259 και 260 ΣΛΕΕ,

ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΤΜΗΜΑ 1

ΚΟΙΝΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 26 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΩΣ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΔΟΕΝΩΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) «Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας»: η Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας, που υπογράφηκε στη Λισαβόνα στις 17 Δεκεμβρίου 1994 και εγκρίθηκε εξ ονόματος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την απόφαση 98/181/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ, της 23ης Σεπτεμβρίου 1997, όπως ενδέχεται να τροποποιείται από καιρού εις καιρόν·

([9]) Απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου της 5ης Φεβρουαρίου 1970, Barcelona Traction, Light and Power Company Limited (Συλλογή νομολογίας Διεθνούς Δικαστηρίου 1970, σ. 3, σκέψεις 33 και 35).

2) «ενδοενωσιακές σχέσεις»: οι σχέσεις μεταξύ κρατών μελών ή μεταξύ κράτους μέλους και της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

3) «ενδοενωσιακή διαιτητική διαδικασία»: κάθε διαδικασία ενώπιον διαιτητικού δικαστηρίου που κινήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας για την επίλυση διαφοράς μεταξύ, αφενός, επενδυτή ενός κράτους μέλους και, αφετέρου, άλλου κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 2

Κοινή αντίληψη σχετικά με την ερμηνεία και τη συνεχιζόμενη μη εφαρμογή του άρθρου 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας και την έλλειψη νομικής βάσης για τις ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου, για μεγαλύτερη ασφάλεια, ότι συμμερίζονται κοινή αντίληψη σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, σύμφωνα με την οποία το άρθρο 26 της εν λόγω Συνθήκης δεν μπορεί και δεν θα μπορούσε ποτέ να χρησιμοποιηθεί ως νομική βάση για ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες.

Η κοινή αντίληψη που διατυπώνεται στο πρώτο εδάφιο βασίζεται στα ακόλουθα στοιχεία του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

α) την ερμηνεία από το ΔΕΕ του άρθρου 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας κατά την έννοια ότι η εν λόγω διάταξη δεν εφαρμόζεται, και δεν θα έπρεπε ποτέ να έχει εφαρμοστεί, ως βάση για ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες· και

β) την υπεροχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία υπενθυμίζεται στη δήλωση αριθ. 17, που προσαρτάται στην τελική πράξη της διακυβερνητικής διάσκεψης με την οποία υιοθετήθηκε η Συνθήκη της Λισαβόνας, ως κανόνας του διεθνούς δικαίου που διέπει τη σύγκρουση κανόνων στις αμοιβαίες σχέσεις τους, με αποτέλεσμα, σε κάθε περίπτωση, το άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας να μην εφαρμόζεται ούτε να μπορούσε να εφαρμοστεί ως βάση για ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες.

2. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου, για μεγαλύτερη ασφάλεια, πως συμμερίζονται την κοινή αντίληψη ότι, λόγω της έλλειψης νομικής βάσης για τις ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες σύμφωνα με το άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, το άρθρο 47 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας δεν επεκτείνεται και δεν θα μπορούσε ποτέ να επεκταθεί στις εν λόγω διαδικασίες. Αντίστοιχα, το άρθρο 47 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας δεν μπορεί να έχει παραγάγει έννομα αποτελέσματα στις ενδοενωσιακές σχέσεις όταν ένα κράτος μέλος αποχώρησε από τη Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας πριν τη σύναψη της παρούσας συμφωνίας και δεν θα παρήγαγε έννομα αποτελέσματα στις ενδοενωσιακές σχέσεις εάν ένα μέρος αποχωρούσε μεταγενέστερα από τη Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας.

3. Για μεγαλύτερη ασφάλεια, τα μέρη συμφωνούν ότι, σύμφωνα με την κοινή αντίληψη που διατυπώνεται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, και με την επιφύλαξη αυτής, το άρθρο 26 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας δεν εφαρμόζεται ως βάση για ενδοενωσιακές διαιτητικές διαδικασίες και ότι το άρθρο 47 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας δεν παράγει έννομα αποτελέσματα στις ενδοενωσιακές σχέσεις.

4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 δεν θίγουν την ερμηνεία και την εφαρμογή άλλων διατάξεων της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας στον βαθμό που αφορούν ενδοενωσιακές σχέσεις.

ΤΜΗΜΑ 2

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 3

Θεματοφύλακας

1. Ο γενικός γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι θεματοφύλακας της παρούσας συμφωνίας (ο «θεματοφύλακας»).

2. Ο θεματοφύλακας γνωστοποιεί στα μέρη:

α) την κατάθεση κάθε εγγράφου επικύρωσης, έγκρισης ή αποδοχής, σύμφωνα με το άρθρο 5·

β) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1·

γ) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας για κάθε μέρος σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2.

3. Ο θεματοφύλακας δημοσιεύει την παρούσα συμφωνία στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κοινοποιεί στον θεματοφύλακα της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας, καθώς και στη Γραμματεία του Χάρτη Ενέργειας, την υιοθέτηση και την έναρξη ισχύος της συμφωνίας.

4. Ο θεματοφύλακας καλεί τον θεματοφύλακα της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας να κοινοποιήσει την παρούσα συμφωνία στα άλλα συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας.

5. Η παρούσα συμφωνία καταχωρίζεται από τον θεματοφύλακα στη Γραμματεία των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, μετά την έναρξη ισχύος της.

ΑΡΘΡΟ 4

Επιφυλάξεις

Απαγορεύονται επιφυλάξεις στην παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 5

Επικύρωση, έγκριση ή αποδοχή

Η παρούσα συμφωνία υπόκειται σε επικύρωση, έγκριση ή αποδοχή.

Τα μέρη καταθέτουν τα έγγραφα επικύρωσης, έγκρισης ή αποδοχής τους στον θεματοφύλακα.

ΑΡΘΡΟ 6

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει 30 ημερολογιακές ημέρες μετά την ημερομηνία κατά την οποία ο θεματοφύλακας λαμβάνει το δεύτερο έγγραφο επικύρωσης, έγκρισης ή αποδοχής.

2. Για κάθε μέρος που επικυρώνει, εγκρίνει ή αποδέχεται την παρούσα συμφωνία μετά την έναρξη ισχύος της σύμφωνα με την παράγραφο 1, η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει 30 ημερολογιακές ημέρες μετά την ημερομηνία κατάθεσης από το εν λόγω μέρος του εγγράφου επικύρωσης, έγκρισης ή αποδοχής.

ΑΡΘΡΟ 7

Αυθεντικά κείμενα

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε ένα μόνο πρωτότυπο στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα, και κάθε κείμενο είναι εξίσου αυθεντικό, κατατίθεται δε στα αρχεία του θεματοφύλακα.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφοντες πληρεξούσιοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν την παρούσα συμφωνία.

…, στις ….

Για το Βασίλειο του Βελγίου,

Για τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας,

Για την Τσεχική Δημοκρατία,

Για το Βασίλειο της Δανίας,

Για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας,

Για τη Δημοκρατία της Εσθονίας,

Για την Ιρλανδία,

Για την Ελληνική Δημοκρατία,

Για το Βασίλειο της Ισπανίας,

Για τη Γαλλική Δημοκρατία,

Για τη Δημοκρατία της Κροατίας,

Για την Ιταλική Δημοκρατία,

Για την Κυπριακή Δημοκρατία,

Για τη Δημοκρατία της Λετονίας,

Για τη Δημοκρατία της Λιθουανίας,
Για το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου,
Για τη Δημοκρατία της Μάλτας,
Για το Βασίλειο των Κάτω Χωρών,
Για τη Δημοκρατία της Αυστρίας,
Για τη Δημοκρατία της Πολωνίας,
Για την Πορτογαλική Δημοκρατία,
Για τη Ρουμανία,
Για τη Δημοκρατία της Σλοβενίας,
Για τη Σλοβακική Δημοκρατία,
Για τη Δημοκρατία της Φινλανδίας,
Για το Βασίλειο της Σουηδίας και
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση